

DOI: <https://doi.org/10.53486/sstc.v4.08>

CZU: 336.71:330.131.7

CONVERGENCE IN LIQUIDITY BANKING RISK ADEQUACY REQUIREMENTS: OPPORTUNITIES VS CONSTRAINTS

CONVERGENȚA LA CERINȚELE DE ADECVARE A RISULUI BANCAR DE LICHIDITATE: OPORTUNITĂȚI VS CONSTRÂNGERI

PÎSLARI Veronica, masteranda, Specialitatea *Administrare Bancară*

ORCID: 0009-0006-6186-7224

Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni, 61,
e-mail autor: pislari.veronica@ase.md

Abstract. *In the current context, the banking sector represents a point of stability for the country's economy and effective risk management is essential. Liquidity risk is one of the most important because its triggering has a productive and immediate effect and bank liquidity management is fundamental. The purpose of the study is to analyze liquidity risk and its influence on the banking sector in the context of adapting to the requirements of the Basel III Agreement and the consequences of the implementation requirements. Research methodology includes the application of several types of methods, such as: observation, comparison, grouping, analysis and synthesis of information. At the same time, deduction, graphic and tabular methods were used, which allowed a profound analysis of the subject. The research demonstrated that the implementation of the Basel Agreement involves both: constraints and opportunities. However, the opportunities are superior and obvious. The Basel III agreement provides stability and consolidation to the banking sector by implementing a modern and secure legislative framework. Higher liquidity requirements are intended to prevent systemic risk and give banks the ability to get over the crisis situations.*

Keywords: *banks, convergence, regulation, risk*

JEL CLASSIFICATION: D02, G21, G28, G32

INTRODUCERE

În sistemul bancar, lichiditatea reprezintă un pilon în susținerea stabilității instituției financiare și a bunei funcționări a acesteia. Monitorizarea și gestiunea eficientă a riscului de lichiditate este de o importanță esențială, întrucât acesta presupune o suită de efecte profunde și imediate atât asupra echilibrului băncii, cât și asupra solidității întregului sector bancar. Riscul de lichiditate apare în momentul în care banca nu își poate onora obligațiunile rezultate din obligațiile financiare. În acest context, managementul lichidității bancare este vital în administrarea structurii activelor și pasivelor, atât în valorile acestora, cât și în scadență. Prin prisma celor enunțate, cercetarea își propune ca obiective o amplă analiză a riscului

de lichiditate și a influenței acestuia asupra echilibrului bancar, evidențierea efectelor rezultate în contextul armonizării reglementărilor bancare naționale și internaționale (Acordul Basel III), precum și reliefaarea oportunităților sau constrângerilor cu care se confruntă sistemul bancar în acest proces.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Odată cu semnarea Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană în 27 iunie 2014, legislația bancară națională a intrat într-un proces de armonizare la standardele europene, angajându-se să implementeze prevederile Acordurilor Basel.

În această conjunctură, subiectul gestionării lichidității a căpătat un suflu nou și imperios de important. Riscul de lichiditate, fiind printre cele mai critice și răspândite riscuri în cadrul instituțiilor financiar-bancare, a fost abordat și studiat pe larg.

Cociug V.&Cinic L. definind riscul de lichiditate au menționat că acesta „constă în probabilitatea ca banca să nu-și poată onora plățile față de clienți, ca urmare a devierii proporției dintre structura pasivelor și structura activelor atât în scadență cât și în valori” [1, p. 41].

Ruozi R. și Ferrari P. au subliniat ideea că „riscul de lichiditate este dificil de măsurat și depinde de atât de mulți factori încât o cerință de capital nu este adecvată pentru a-l preveni [2, pp. 37-49].

Erik Banks în cartea sa, a definit riscul de lichiditate ca fiind un risc de pierdere economică rezultat din lipsa de numerar și din incapacitatea de a obține finanțare la niveluri rezonabile din punct de vedere economic [3, pp. 3-23].

În condițiile interconectării la o scară largă a instituțiilor financiare, un risc de lichiditate iminent ar putea genera o criză sistemică, aspect studiat de Anghelache și Bodo [4, p. 113].

În ce privește Acordul Basel, Anghelache, Sfetcu și Bodo au studiat riscul de lichiditate și evoluția cadrului de reglementare, evidențiind faptul că standardelor de supraveghere bancară, sunt parte a unei viziuni comune având drept țință prevenirea crizele semnificative sau, cel puțin, limitarea efectelelor acestora [5, p. 88].

Greuning H. și Bratanovic S. au reflectat principiile managementului riscului punând accent pe ideea că actorii cheie din procesul de guvernare corporativă sunt responsabili în gestionarea riscurilor financiare, dar și de altă natură [6, pp. 1-21].

Cercetarea analitică se bazează pe observarea directă și indirectă a evoluțiilor reglementărilor bancare în ce privește limitele prudențiale, dar și alte cerințe de adecvare a riscului bancar de lichiditate, în contextul adaptării normelor naționale la cele internaționale.

În procesul de cercetare și în vederea atingerii obiectivelor enunțate, s-a utilizat o diversitate de metode: analiza sistemică, analiza retrospectivă, abordarea

funcțională a proceselor și cerințelor referitor la nivelul de lichiditate. Totodată, observarea, gruparea și sinteza informațiilor au stat la baza cercetării. Informațiile valorice s-au analizat cu ajutorul metodelor statice și modelelor economico-matematice, prin reflectarea acestora tabelar și grafic.

În ce privește enunțarea concluziilor, ca metodologie de utilizare au reprezentat metodele de logică, mai exact deducția, dar și inducția.

Un sistem bancar rezilient și puternic reprezintă premisa pentru o creștere economică sustenabilă. Rezistența la crize și șocuri a băncilor, dar și a sistemului bancar în ansamblul, este primordială, ținând cont de faptul că băncile își desfășoară activitatea, în principal, cu mijloace financiare atrase de la populație, surse care înglobează majoritatea surselor din bilanțurile băncilor. Banca trebuie să dețină suficiente active care să îi permită transformarea în numerar efectiv cu scopul de a-și acoperi în orice moment plățile scadente sau înafara scadenței.

Astfel, pentru determinarea lichidității se iau în considerare banii lichizi din casierie și conturi, depozitele la Banca Națională, depozitele pe termen scurt la alte bănci, disponibilități valutare la vedere. În condițiile enunțate, a apărut necesitatea menținerii stabilității financiare și siguranței economiilor populației prin reglementarea unui cadru de supraveghere adecvat. Acordul Basel III, care a început a fi implementat gradual în Republica Moldova începând cu anul 2018, abordează problematica riscurilor într-o manieră integrată, complexă, cu accent pe acele riscuri care s-au evidențiat în criza financiară din anul 2008-2009. În contextul deficiențelor Basel II, Basel III vine cu o suită de modificări, dar și introducerea de reglementări noi.

Implementarea Basel III presupune un impact asupra segmentelor retail-banking și corporate, care sunt influențate, în special, din cauza cerințelor superioare de capital și de lichiditate, fapt ce afectează întreaga instituție financiar bancară. Măsurile cele mai importante evidențiate în Basel III sunt [7]:

- cerințele de capital în vederea consolidării stabilității financiare și a nivelului de transparență;
- efectul de pârghie, pentru a crește rezistența la efectul crizelor și a reduce riscul sistemic;
- standardele de lichiditate;
- accentul sporit pe băncile sistemice cu scopul de a contura un cadru nou de management al crizelor, fortificarea stabilității și de a evita salvarea acestora din fondurile publice.

Având în vedere gradul de interconectare între instituțiile financiare, criza de lichiditate în cazul unei bănci poate declanșa o neîncredere foarte mare, ceea ce poate genera într-o criză semnificativă, așa cum a fost criza economico-financiară din anul 2008 sau cel mai recent caz, în martie 2023 – prăbușirea băncii americane Silicon Valley Bank (a șaisprezecea bancă din SUA) pe fondul retragerilor masive de numerar, iar ca efect de domino acțiunile mai multor bănci, nu doar din SUA au

scăzut drastic (chiar și cu peste 65%) [8], iar la doar două zile o altă bancă - Signature Bank a fost închisă de autorități [9].

Chiar dacă prăbușirea s-a declanșat din cauza investiției în obligațiunile de trezorerie americane, considerate cea mai sigură investiție pe piața globală, totuși, remarcăm că lipsa unei gestiuni adecvate între scadența activelor poate duce o bancă aparent stabilă la incapacitate de plată.

Noile reglementări ale Basel III presupune formarea rezervelor suplimentare de capital prin crearea amortizatoarelor de capital: amortizatorul de conservare, format din fondurile proprii de nivel 1 egal cu 2,5% din valoarea totală a expunerii la risc, și amortizatorul ciclic – se menține în funcție de decizia BNM, cu scopul de reduce mișcările pro-ciclice.

Printre modificările introduse, trebuie de menționat rata efectului de levier, care se referă la gradul de îndatorare, un instrument potrivit căruia fondurile proprii de nivel 1 trebuie să fie egale cu minim 3% din activele totale. Totodată, s-a modificat formula de calcul a activelor ponderate la risc, prin introducerea unei formule mai complexe (RWA), spre deosebire de Basel I și Basel II [10, p. 6].

În ce privește indicatorii de lichiditate, pentru prima dată s-a reglementat, la nivel internațional, standarde uniformizate, și anume indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR-Liquidity coverage ratio) și indicatorul de finanțare stabilă netă (NSFR).

Indicatorul NSFR, se va utiliza ca punct de reper pentru stabilirea de cerințe cantitative specifice de lichiditate privind finanțarea stabilă, dacă este necesar - Hotărârea CE a BNM nr. 63 din 28 februarie 2019.

Regulamentul privind cerințele de acoperire a necesarului de lichiditate pentru bănci (în vigoare din 01.10.2020) obligă băncile să dețină active lichide a căror valoare însumată acoperă diferența dintre ieșirile de lichidități și intrările de lichidități în situații de criză (LCR).

Din 1 octombrie 2020 valoarea minimă a indicatorului constituia 60%. Începând cu 1 ianuarie 2021 – 70%, la data de 1 ianuarie 2022 – 80%, iar la începutul anului 2023 valoare LCR trebuie să constituie 100%. Astfel, băncile vor menține indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate în valoare de cel puțin 100% [11, p. 24].

Trebuie de subliniat faptul că în procesul gestionării riscului de lichiditate, se efectuează gestiunea nivelului de lichiditate pe trei dimensiuni, și anume: gestiunea lichidității pe termen lung, pe termen scurt și gestiunea trezoreriei.

Gestiunea activității pe termen lung se efectuează atât prin politicile proprii ale fiecărei bănci, care cuprinde gestiunea structurii bilanțiere, garantarea depozitelor, cât și prin politica BNM care presupune anumite mecanisme de control și monitorizare a nivelului de lichiditate, cum ar fi, rezervele minime obligatorii, reglementarea indicatorilor de calcul, coeficientului de fonduri proprii și resurse permanente. Gestiunea pe termen lung permite băncii să elaboreze o politică optimă de creditare [12].

Gestiunea trezoreriei presupune urmărirea unei structuri favorabile și optime a activelor și pasivelor și stabilirea unui echilibru între cele două structuri, astfel încât banca să nu înregistreze pierderi și prezumă în finanțarea angajamentelor pe întreaga durată de viață, utilizând resurse pe termene comparabile, cu scopul de a minimiza cerințele de lichiditate prezente și viitoare, fiind numită tehnica imunizării [12].

Cu referire la gestiunea lichidității pe termen scurt, aceasta permite măsurarea cu un nivel maxim de precizie a riscului de lichiditate, prin calcularea și raportarea indicatorilor aferenți, fapt ce asigură un control eficient, dar și depistarea și prevenirea eventualelor situații riscante.

Principiul I - Lichiditatea pe termen lung, LCR - Indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate și Principiul III - Lichiditatea pe benzi de scadență (până la 1 lună; 1-3 luni inclusiv; 3-6 luni inclusiv; 6-12 luni inclusiv; peste 12 luni) sunt indicatori de control și gestiune a lichidității pe termen scurt și se calculează conform formulelor de mai jos [12]:

$$\text{Principiul I (Lichiditatea pe termen lung): } \frac{\text{Active pe termen lung}}{\text{Pasive pe termen lung}} \geq 1$$

$$\text{LCR \%} = \frac{\text{Rezerve de lichidități}}{\text{Leșirile nete de lichidități într-o perioadă de criză de 30 zile}}$$

$$\text{Principiul III (Lichiditatea pe benzi de scadență – 1 lună; 1-3; 3-6; 6-12; peste 12 luni)} \\ (3)$$

$$\frac{\text{Lichiditatea efectivă ajustată}}{\text{Lichiditatea necesară}} \geq (4)$$

În tabelul 1. Sunt prezentate datele privind acoperirea necesarului de lichiditate pe sectorul bancar pentru anul 2022.

	Pr. I (≤ 1)	LCR	Principiul III (>1)				
			până la o luna inclusiv	1-3 luni inclusiv	3-6 luni inclusiv	6-12 luni inclusiv	Peste 12 luni
Total pe sectorul bancar	0,67	267,85	2,16	20,41	12,10	7,48	7,25
BC „MOLDOVA- AGROINDBANK” S.A.	0,71	378,26	2,40	31,15	15,84	11,91	7,67
BC „COMERTBANK” S.A.	0,77	273,95	2,81	7,95	6,71	9,14	6,53
BC „EuroCreditBank” S.A.	0,60	327,85	4,67	32,84	14,56	15,56	4,93
BC „ENERGBANK” S.A.	0,69	456,12	2,31	60,02	42,41	25,81	20,98
BC „EXIMBANK” S.A.	0,80	571,13	2,34	182,33	57,68	54,71	8,87
„FinComBank” S.A.	0,70	282,45	2,04	38,28	20,56	13,48	10,14
„OTP Bank” S.A.	0,55	248,20	2,54	21,55	14,59	8,16	4,53
BC „Moldindconbank” S.A.	0,75	233,73	1,86	7,83	4,66	2,62	8,71

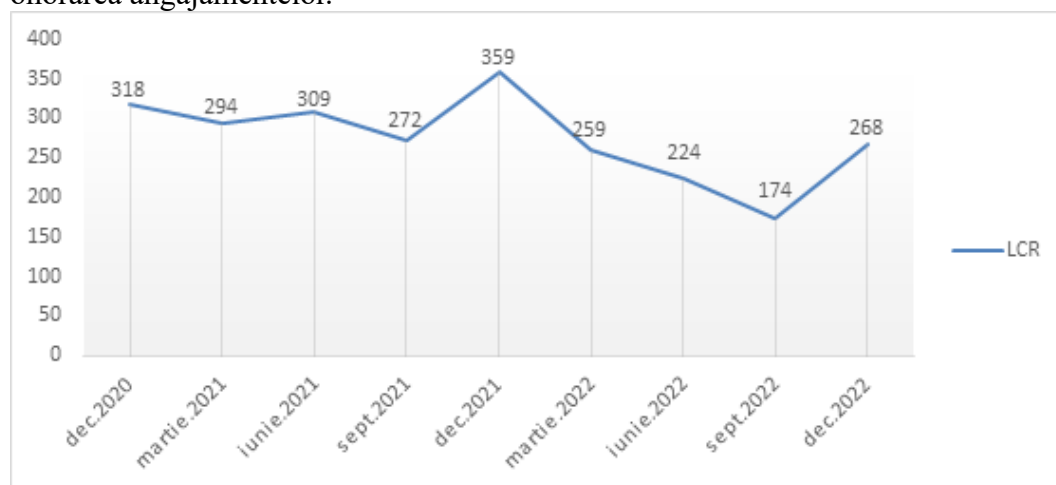
BC „ProCreditBank” S.A	0,56	257,26	1,59	26,64	9,76	5,07	2,30
„BCR Chișinău” S.A.	0,33	285,16	1,58	66,08	32,91	10,90	14,76
BC „VICTORIABANK” S.A.	0,66	182,84	2,04	44,26	43,54	22,62	35,39

Sursa: elaborat de autor în baza BNM. Disponibil: <https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/drsb/DRSB1.xhtml> (2023)

Potrivit tabelului 1, băncile mențin indicatorii lichidității la un nivel înalt, valorile acestora depășind limitele impuse, fapt ce relevă că sectorul bancar este consolidat, are suficiente lichidități și nu sunt premise pentru declanșarea unui eventual risc de lichiditate. De asemenea, comparativ cu ieșirile de lichiditate, intrările de lichiditate sunt superioare, băncile dispunând de rezerve solide.

Referitor la indicatorul lichidității pe termen lung (Principiul I), limita căruia este ≤ 1 , se poate conchide că atât pe întreg sectorul bancar, care a prezentat o valoare de 0,67 pentru anul 2022, cât și la nivel individual, nici o bancă nu a înregistrat valori peste limita prudențială.

Cu toate acestea sunt unele bănci care au înregistrat o valoare aproape de limită (BC „Moldindconbank” S.A. – 0,75, BC „COMERTBANK” S.A. – 0,77 și BC „EXIMBANK” S.A. - 0,80), ceea ce înseamnă că aceste bănci au plasat mijloace financiare aproximativ la același termen la care și-au atras resursele. Aceasta nu reflectă faptul că băncile s-ar putea confrunta cu riscuri în ce privește onorarea angajamentelor.

Figura 1. Evoluția LCR (%) în Republica Moldova

Sursa: elaborat de autor în baza BNM Disponibil: <https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/drsb/DRSB1.xhtml> (2023)

În figura 1 sunt reflectate evoluția trimestrială valorilor LCR în Republica Moldova pentru perioada decembrie 2020 – decembrie 2022, iar în figura 2, evoluția indicatorului în spațiul european de-a lungul perioadei decembrie 2020 – septembrie 2022.

Unele bănci au acces la linii de creditare de la băncile-mamă sau din grupul din care fac parte, iar BNM le oferă acces la operațiunile REPO (operațiuni de vârsare a lichidităților). Așadar, sectorul bancar este asigurat cu lichidități.

Se observă că indicatorul LCR pe totalul sectorul bancar a atins, pentru anul 2022, valoarea 267,85%, ceea ce presupune o depășire cu circa 167% peste limita stabilită de reglementările Basel III. Se atestă o valoare supraunitară a indicatorului de acoperire a necesarului de lichiditate la toate băncile din Republica Moldova, indicatorul situându-se între valori precum 182,84 și 571,13.

Valorile principiului III, indicatorul de lichiditate pe benzi de scadență, au depășit limita stabilită pe fiecare interval de scadență, variind în intervalul 1,58 și 182,33. Totuși, cele mai mici valori se identifică pe benzile de extremă, adică până la o lună inclusiv și peste 12 luni.

Trebuie de menționat că Principiul II – Lichiditatea curentă, s-a raportat până la finele anului 2021, fiind abrogat la data de 01.01.2022 și înlocuit cu LCR, care s-a introdus gradual.

Totodată, raportat la valorile europene, indicatorul de acoperire a necesarului de finanțare pentru Republica Moldova este mult mai mare.

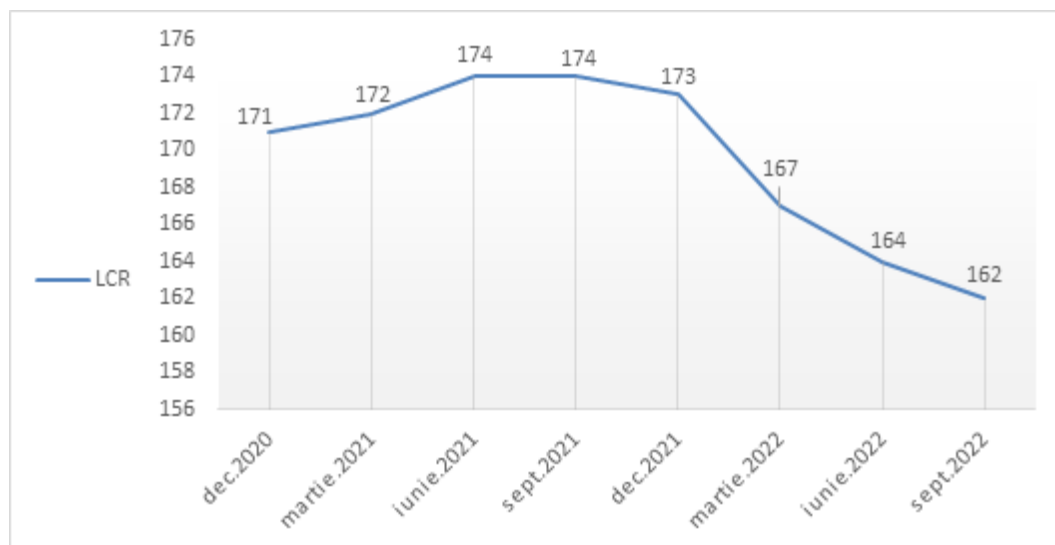
Se constată o scădere a valorii indicatorului începând cu anul 2022, conform figurii 1. Dacă în decembrie 2021 acesta era de 359%, pe parcursul a trei trimestre din anul următor, valorile LCR au înregistrat o scădere continuă, ajungând în septembrie 2022 la cea mai mică valoare – 174%.

Scăderea indicatorului este cauzată, în principal, de ieșirile importante de lichiditate din bănci, pe fondul panicii create de războiul din Ucraina și a crizei energetice, care au generat incertitudine și insecuritate la nivel național. Sfârșitul anului 2022 reflectă o creștere de până la 268%.

La nivel european, se evidențiază o creștere mai amplificată a indicatorului de acoperire a necesarului de finanțare începând cu anul 2021, generate de creșterea ratei rezervelor de lichidități, dar și relansarea economiei și trecerea peste criza pandemică (figura 2).

Însă, în primele trei trimestre ale anului 2022, se constată și la nivel european aceeași direcție de micșorare a valorilor indicatorului, ajungând la valoarea de 162,3%, cauzată de aceleași cauze: panică, incertitudine, criza energetică generate de războiul din Ucraina.

Comparativ cu valorile europene, valorile indicatorului LCR în Republica Moldova sunt mai mari. Potrivit datelor BNM, valoarea agregată a indicatorului de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR) pentru anul 2021 a reprezentat circa 359%. Chiar dacă valoarea acestuia s-a micșorat în anul succesiv (267%), aceasta oricum depășește considerabil valorile europene, care se încadrează între 136% și 162%.

Figura 2. Evoluția LCR(%) în spațiul european

Sursa: elaborat de autor în baza EBC Disponibil: <https://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000005> (2022)

În aceste circumstanțe se conturează problema gestiunii lichidității, care este o problemă duală. Pe de o parte lipsa lichidității poate să declanșeze riscul de lichiditate, ceea ce ar însemna că banca este în incapacitate de onorare a obligațiilor.

Totodată, un nivel de lichiditate necorespunzător, poate genera costuri mari de atragere a resurselor, fapt ce influențează asupra profitabilității băncii [13, p. 75]

Pe de altă parte, un nivel de lichiditate excesiv micșorează rentabilitate a activelor. Potrivit datelor BNM, poziția netă de creditor al sectorului bancar este deținută de populație.

În acest context, o lichiditate excesivă înseamnă că politica băncii vizează scăderea dobânzilor la depozite, ceea ce înseamnă pierderea unui anumit segment de clienți, care va alege dobânzi mai mari la alți jucători pe piața bancară.

Așadar, menținerea unei lichidități adecvate depinde foarte mult și de modul cum este percepută banca pe piață, de reputație, de situațiile financiare ale acesteia. Orice modificări esențiale în portofoliu de credite sau depozite poate genera panică în rândul clienților și drept rezultat poate crește considerabil cererea pentru lichiditate.

Totodată, trebuie de menționat că unul din factorii care „forțează” băncile să înregistreze valori mari ale nivelului de lichiditate este educația financiară a populației.

Comparativ cu țările europene, populația Republicii Moldova este mai predispusă să utilizeze numerarul, retrăgând mijloacele financiare de pe conturi. În acest context, băncile trebuie să fie pregătite să satisfacă cererea majoră de numerar, care parvine din partea populației.

Implementarea Basel III în Republica Moldova are un impact atât asupra băncii, cât și asupra mediului economic în general, iar procesul de convergență la cerințele de adecvare a riscului bancar de lichiditate presupune pe lângă ansamblul avantajelor și o suită de constrângeri.

Potrivit studiilor realizate de Slokovik, P. și Cournède, B. [14, pp. 1-15], implementările Basel pun presiune pe bănci în ce privește limita de capital și lichiditate.

Acest fapt are repercusiuni asupra economiei, întrucât pentru menținerea aceluiași volum de active, băncile trebuie să își crească capitalul, iar asta înseamnă resurse atrase mai scumpe și micșorarea volumului de credite, fapt ce ar determina micșorarea masei monetare în circulație.

Introducerea indicatorilor de lichiditate și amortizatoarelor de capital micșorează capacitatea băncii de a crea monedă, deoarece creșterile de lichidități se face pe seama reducerii de plasamente. Pe lângă efectul negativ asupra capacității de creație, cerințele Basel III vizează într-o măsură mai mare și băncile de sistem. Cerințele superioare de capital față de acestea limitează acordarea mai ieftină a creditelor și crearea de monedă suplimentară [15, pp. 1-2].

Totodată, creșterea nivelului de lichiditate presupune atât costuri suplimentare pentru bancă, cât și păstrarea unor resurse importante din lichidități intacte. Drept consecință se diminuează profitabilitatea băncii, și implicit plata dividendelor.

De asemenea, în sensul minimizării riscului de lichiditate, băncile sunt nevoite să crească dobânda la credite și să pună accent pe o politică de creditare mai înăspriță. Ca și efect al acestei cerințe, băncile pot avea un portofoliu de credite mai mic, și totodată, reducerea ratei de profit.

Unul din principiile care au stat la baza introducerii Basel III a fost convingerea că beneficiile obținute în urma implementării vor depăși costurile, însă, pe lângă acest fapt Acordul Basel a fost necesar de implementat în Republica Moldova și dintr-o necesitate stringentă, și anume, „capacitatea instituțională insuficientă a BNM” [10, p. 9] în ce privește exercitarea funcțiilor de supraveghere bancară. În acest context, este oportun de remarcat că avantajele sunt superioare constrângerilor.

Basel III aduce beneficii importante pe termen lung în ce privește solvabilitatea și profitabilitatea băncilor [16].

Deficitul inițial de capital stimulează băncile să îl acumuleze în timp. Astfel, băncile devin mai responsabile iar sistemul bancar se consolidează.

Un nivel de lichiditate conform cerințelor, înseamnă o poziție stabilă a băncii pe piață și un nivel înalt de încredere din partea clienților, acționarilor etc. Totodată, acest lucru permite băncii să facă față situațiilor criză.

Trebuie de menționat că, implementarea Basel III aliniază sistemul bancar moldovenesc la cel european, fapt ce conferă încredere și siguranță în băncile din

Republica Moldova, oferind un cadru legislativ adaptat la cele mai moderne practici și standarde din domeniul financiar-bancar.

De exemplu, datorită raportărilor aceluiași cerințe ca și băncile din spațiul european BC „MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A. a putut să se lanseze la Bursa de Valori București, iar alte bănci din sistemul bancar autohton au investitori străini majoritari: BC „MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A., BC „VICTORIABANK” S.A., „BCR Chișinău” S.A. Acest lucru nu s-ar fi putut întâmpla decât în contextul alinierii la standardele europene.

CONCLUZII/RECOMANDĂRI

Lichiditatea reflectă capacitatea băncii de a foarte rapid și la costuri cât mai mici anumite active în numerar pentru onorarea angajamentelor exigibile către terți.

Situația în care banca este în imposibilitatea de plată poate să conducă la scăderea încrederii clienților, iar dacă acest aspect se prelungește, poate avea drept consecință o criză de lichiditate.

În acest sens, gestionarea corectă a activelor și pasivelor în ce privește scadența și păstrarea unui echilibru optim este o sarcină esențială, conducerea băncii fiind responsabilă în fața acționarilor pentru obținerea de profituri mai mari cât și în fața autorităților pentru a menținerea stabilității instituției. Managementul riscului de lichiditate trebuie să se bazeze pe stabilirea unei strategii clare și asumarea unui anumit profil de risc corespunzător.

În această ordine de idei, se recomandă ca băncile să analizeze nevoile de lichidități în viitor, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung și să identifice diferite scenarii de acțiune în situații de criză.

Crizele economico-financiare au evidențiat importanța unui management mai eficient al lichidității de către bănci, implicând toate organele de conducere, dar și conducerea corporativă în monitorizarea și gestionare lichidității atât în condiții normale, cât și în condiții de stres, integrarea mai bună a trezoreriei cu alte funcții care afectează poziția lichidității și creșterea importanței nivelului de lichiditate.

Astfel, Basel III vine să întărească stabilitatea sectorului bancar și să prevină riscul de sistem. Chiar dacă cerințele mai stricte și superioare de capital și lichiditate ar putea limita banca în anumite acțiuni, oferindu-i un spațiu fix de activitate, totuși beneficiile care apar odată cu implementarea cerințelor sunt net superioare decât costurile.

Agreearea cadrului de reglementare la nivel global influențează considerabil activitatea sectorului bancar și totodată economiile locale, iar băncile se află într-un exercițiu complex de a lua decizii strategice referitor la respectarea reglementărilor și totodată adaptarea politicilor pe segmentul clientelei și specificul operațiunilor desfășurate.

Recomandările în privința adaptării sectorului bancar la cerințele superioare de lichiditate și capital ar fi: ajustarea varietății de servicii și produse și orientarea

către produsele care satisfac nevoile și dorințele clienților, dar care să presupună cerințe de capital mai reduse.

O altă recomandare ar fi ca să crească ponderea creditelor pe termen scurt (de exemplu credite revolving) în locul celor ipotecare.

De remarcat, însă, că un nivel de lichiditate excesiv înseamnă active nerentabile, dat fiind faptul că pe termen lung profitabilitatea băncii ar putea fi afectată de excesul de active lichide.

În privința măsurilor de a reduce lichiditatea excesivă, se recomandă de a îmbunătăți structura activelor lichide, reducând ponderea numerarului și plasarea în VMS sau CBN [17, p. 88].

Asigurarea continuă a lichidității este un scop esențial în strategia unei bănci, pentru ca aceasta oferă atât siguranță, cât și un plus de imagine, iar încrederea clienților și reputația reprezintă cartea de vizită a băncii și, implicit, o oglindă a profitabilității acesteia.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

- [1] COCIUG, V. CINIC, L. Gestiunea riscurilor bancare, Chișinău: ASEM, 2008.
- [2] RUOZI, H. Liquidity risk Management in Banks: Economic and Regulatory Issues, Berlin, Heidelberg: Springer, 2013.
- [3] BANKS, E. Liquidity risk. Managing Funding and Asset Risk., Springer, 2014, p. 4.
- [4] ANGHELACHE, G. „Theoretical aspects regarding systemic risk and managerial decisions during the crisis,” *Romanian Statistical Review - Supplement nr. 12 / 2016*, p. 113, 2016.
- [5] ANGHELACHE, G. „Analysis of Banking Risks in the context of the Basel Agreements,” *Romanian Statistical Review - Supplement nr. 12 / 2017*, 2017.
- [6] GREUNING, H. Analyzing Banking Risk (Fourth Edition): A Framework for Assessing Corporate Governance and Risk Management, Washington, DC 20433, USA: World Bank Publications, 2020.
- [7] PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL UNIUNII EUROPENE, „Regulamentul nr. 575/2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012,” 26 iunie 2013. [Interactiv]. Available: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A32013R0575>. [Accesat 24 martie 2023].
- [8] VALICĂ, C. „Falimentul Silicon Valley și Signature Bank tulbură piețele,” 13 martie 2023.
- [9] UNIMEDIA, „De ce s-a prăbușit Signature Bank, al treilea cel mai mare faliment bancar din istoria SUA,” 14 martie 2023. [Interactiv]. Available: <https://unimedia.info/ro/news/2fe7431eb33d597e/de-ce-s-a-prabusit-signature-bank-al-treilea-cel-mai-mare-faliment-bancar-din-istoria-sua.html>. [Accesat 24 martie 2023].
- [10] BNM, „Strategia de implementare a standardelor Basel III în Republica Moldova prin prisma cadrului legislativ european (CRD IV),” 17 iunie 2017. [Interactiv]. Available: [https://www.bnm.md/files/Strategia%20web%20-%202017%20\(dupa%20redactori\).pdf](https://www.bnm.md/files/Strategia%20web%20-%202017%20(dupa%20redactori).pdf). [Accesat 25 martie 2023].
- [11] BNM, Comitetul Executiv, „Hotărârea nr.44 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de acoperire,” 28 februarie 2020. [Interactiv]. Available: <https://www.bnm.md/files/Reg%20LCR%20ro%20pu%20web.pdf>. [Accesat 24 martie 2023].

- [12] I. GOROBET, „Curs universitar, Gestiunea performanțelor și riscurilor bancare,” 25 10 2022. [Interactiv]. Available: <https://moodle.ase.md/course/view.php?id=16>. [Accesat 24 03 2023].
- [13] S. DRAGUȚĂ, „Analiza riscului de lichiditate și strategiile gestiunii lichidității bancare a A BC „MOBIASBANCA SA”,” 2018.
- [14] P. C. B. SLOVIK, „Macroeconomic impact of Basel III,” *OECD, Economics Department Working Papers, No 844*, 2011.
- [15] V. COCIUG, „Impactul acțiunilor de supraveghere bancară asupra capacității băncilor de a crea monedă,” *Institutul Național de Cercetări Economice*, 2014.
- [16] K. D. I. J. L. M. V. BUDNIK, „Macroeconomic impact of Basel III finalisation on the euro area,” European Central Bank, iulie 2021. [Interactiv]. Available: https://www.ecb.europa.eu/pub/financial-stability/macprudential-bulletin/html/ecb.mpbu202107_1~3292170452.en.html. [Accesat 24 martie 2023].
- [17] CHICU, V., BELOBROV, A., „Lichiditatea excesivă în sectorul bancar al Republicii Moldova,” *Revista Economica*, nr. 3 (109), pp. 81-88, 2019.

OBJ

Coordonator științific: GOROBET Ilinca, dr., conf. univ
ORCID: 0000-0002-8429-9585
Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni, 61,
-mail: gorobet.ilinca@ase.md